



OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE W BADANIU AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI

Warszawa, 25 czerwca 2014 r.



Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności

Jednym ze źródeł informacji na temat sytuacji osób niepełnosprawnych jest Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL).

Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności

- Przedmiotem badania jest **sytuacja w zakresie aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej**, tzn. fakt wykonywania pracy, pozostawania bezrobotnym lub biernym zawodowo w badanym tygodniu.
- Ujednolicona metodologia gwarantuje **porównywalność badania w ujęciu międzynarodowym**.
- Podstawą metodologii są **definicje ludności aktywnej zawodowo, pracujących i bezrobotnych** przyjęte na XIII Międzynarodowej Konferencji Statystyków Pracy w 1982 r. i zalecane do stosowania przez Międzynarodową Organizację Pracy i Eurostat.

Metodologia BAEL

- **Badanie kwartalne** prowadzone w Polsce od 1992 r.
- **Metoda reprezentacyjna** badania.
(próba kwartalna wynosi ok. 55 tysięcy mieszkań)
- Obserwacja populacji objętej badaniem dokonywana jest poprzez **gospodarstwa domowe**.
(poza zakresem badania pozostają członkowie gospodarstw domowych przebywający za granicą powyżej 12 miesięcy lub więcej oraz ludność zamieszkała w gospodarstwach zbiorowych)
- Od IV kwartału 1999 r. BAEL prowadzony jest **metodą obserwacji ciągłej**, tzn. tydzień badania jest ruchomy.
(wcześniej BAEL prowadzony był metodą obserwacji wybranego tygodnia w środkowym miesiącu kwartału)

Ograniczenia wynikające z reprezentacyjnej metody badania (błędy losowe)

- Poziom dostępności danych uzależniony jest od reprezentatywności otrzymywanych wyników.
(uwarunkowania: jakość operatu, wielkość próby, wskaźnik odpowiedzi)
- Zalecana jest ostrożność w posługiwaniu się danymi w przypadkach, gdy zastosowano bardziej szczegółowe podziały i występują liczby niskiego rzędu (<15 tys.).
- Uogólnione wyniki poniżej 5 tys. nie są publikowane.
(zastępowane są znakiem kropki ".")
- Wyniki prezentowane są na poziomie kraju.
- Dla województw prezentowane są tylko wybrane i najbardziej podstawowe wyniki.

Osoby niepełnosprawne w BAEL

W BAEL do wyodrębnienia zbiorowości osób niepełnosprawnych zastosowano kryterium prawne.

Do osób niepełnosprawnych według kryterium prawnego zalicza się osoby w wieku 16 lat i więcej, które posiadają prawnie przyznane **orzeczenie o niepełnosprawności** lub niezdolności do pracy.

Wyróżnia się trzy stopnie niepełnosprawności:

- znaczny stopień niepełnosprawności lub równoważny,
- umiarkowany stopień niepełnosprawności lub równoważny,
- lekki stopień niepełnosprawności lub równoważny.

Prezentacja wyników BAEL dotyczących osób niepełnosprawnych

Informacje na temat sytuacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy prezentowane są co kwartał w publikacji „Aktywność ekonomiczna ludności Polski”. Znajdują się one w odrębnym rozdziale poświęconym osobom niepełnosprawnym.

Są one dostępne m.in. w internecie pod adresem:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/praca-wynagrodzenia/aktywnosc-ekonomiczna-popyt-na-prace/aktywnosc-ekonomiczna-ludnosci-polski-w-iv-kwartale-2013-r-,4,11.html>

Prezentacja wyników BAEL dotyczących osób niepełnosprawnych

W publikacji prezentowane są podstawowe informacje z zakresu aktywności ekonomicznej osób niepełnosprawnych dotyczące:

- liczby osób aktywnych zawodowo,
- liczby osób pracujących (w tym w pełnym i niepełnym wymiarze),
- liczby osób bezrobotnych,
- liczby osób biernych zawodowo,
- wskaźnika aktywności zawodowej,
- wskaźnika zatrudnienia,
- stopy bezrobocia.

Prezentacja wyników BAEL dotyczących osób niepełnosprawnych

Są one prezentowane w następujących przekrojach:

- płeć,
- miejsce zamieszkania,
- stopień niepełnosprawności,
- wiek,
- poziom wykształcenia,
- stan cywilny,
- typ gospodarstwa domowego.

Prezentacja wyników BAEL dotyczących osób niepełnosprawnych

Publikacja zawiera również dane dotyczące:

- pracy osób niepełnosprawnych - w zakresie wymiaru czasu pracy oraz statusu zatrudnienia,
- bezrobocia osób niepełnosprawnych - według kategorii bezrobotnych, okresu poszukiwania pracy oraz wybranych metod poszukiwania pracy,
- bierności zawodowej osób niepełnosprawnych - według przyczyn bierności.

Badania modułowe BAEL

Badanie modułowe jest dodatkowym badaniem realizowanym jednocześnie z badaniem podstawowym pozwalającym na rozszerzenie zakresu informacji zdobywanych w badaniu podstawowym. Badania modułowe realizowane z BAEL są poświęcone określonej tematyce związanej z rynkiem pracy i przeprowadzane jednorazowo (lub cyklicznie) na próbie mieszkań wylosowanych do realizacji BAEL w określonym kwartale.

Badania modułowe BAEL dotyczące osób niepełnosprawnych

W ramach BAEL zostały przeprowadzone trzy edycje badania modułowego „Osoby niepełnosprawne na rynku pracy”:

- I zrealizowana w lutym 1995 roku,
- II zrealizowana w II kwartale 2000 roku,
- III przeprowadzona w II kwartale 2011 roku.

Badania modułowe BAEL dotyczące osób niepełnosprawnych

- Dwie pierwsze edycje (z lat 1995 i 2000) opierały się w całości na krajowej metodologii i dotyczyły jedynie osób posiadających prawnie przyznane orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub niezdolności do pracy.
- Trzecia edycja badania „Osoby niepełnosprawne na rynku pracy” (2011) realizowana była całkowicie w oparciu o zalecenia Komisji Europejskiej i dotyczyła niepełnosprawności biologicznej w związku z tym porównywalność jego wyników z wcześniejszymi jest bardzo ograniczona.

Badanie modułowe BAEL 2011

„Osoby niepełnosprawne na rynku pracy”

Badanie „*Osoby niepełnosprawne na rynku pracy*” zostało ujęte w Programie badań statystycznych statystyki publicznej na 2011 r., co stanowiło podstawę prawną jego przeprowadzenia. Dodatkowo badanie to było wymienione w programie modułów do *Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności* (ang. *Labour Force Survey*), zaplanowanych do przeprowadzenia w krajach Unii Europejskiej w latach 2010-2012 (Rozporządzenie Komisji Europejskiej nr 365/2008 z dnia 23 kwietnia 2008 r.). Aktem prawnym wprowadzającym ww. badanie w krajach członkowskich jest Rozporządzenie Komisji Europejskiej nr 317/2010 z 16 kwietnia 2010 r.

Badanie modułowe BAEL 2011

„Osoby niepełnosprawne na rynku pracy”

Głównym celem badania modułowego *„Osoby niepełnosprawne na rynku pracy”* przeprowadzonego w każdym z krajów członkowskich Unii Europejskiej było zgromadzenie *„wszechstronnego i porównywalnego zestawu danych dotyczących zatrudnienia osób niepełnosprawnych (...), aby umożliwić monitorowanie postępów wdrażania art. 27 konwencji ONZ w sprawie praw osób niepełnosprawnych (dotyczącego pracy i zatrudnienia) oraz celów europejskiej strategii zatrudnienia i europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności, a także aby zmierzyć zmiany w uczestnictwie osób niepełnosprawnych w rynku pracy.”*

Badanie modułowe BAEL 2011

„Osoby niepełnosprawne na rynku pracy”

Bardziej szczegółowo określone cele badania wskazywały na wykorzystanie wyników badania do analizy:

- rodzaju schorzeń odczuwanych przez respondentów,
- charakteru niepełnosprawności,
- wpływu niepełnosprawności na liczbę przepracowanych tygodniowo godzin,
- wpływu niepełnosprawności na typ wykonywanej pracy,
- konieczności korzystania ze specjalnych urządzeń lub pomocy innych osób przy wykonywaniu pracy przez osobę niepełnosprawną.

Badanie modułowe BAEL 2011

„Osoby niepełnosprawne na rynku pracy”

Podmiotem badania były osoby urodzone w latach 1946-1996 (tj. w wieku **15-64 lat** w momencie badania), będące członkami gospodarstw domowych w mieszkaniach wylosowanych do badania, dla których wypełniono ankietę ZD. Badanie zostało przeprowadzone przy pomocy dodatkowej ankiety (o symbolu ZD-K), którą wypełniono dla 66 373 osób, co po uogólnieniu dało populację liczącą 26 653 tys. osób. Badanie dotyczyło **niepełnosprawności biologicznej**.

Badanie modułowe BAEL 2011

„Osoby niepełnosprawne na rynku pracy”

W badaniu modułowym, przeprowadzonym w II kwartale 2011 roku, obserwacją objęto wszystkie osoby niepełnosprawne (tzn. odczuwające długotrwałe dolegliwości zdrowotne lub choroby albo trudności w wykonywaniu podstawowych czynności), będące w wieku 15-64 lata. W tej zbiorowości osoby niepełnosprawne według kryterium prawnego stanowił 38%.



Badanie modułowe BAEL 2011 *„Osoby niepełnosprawne na rynku pracy”*

Zbiorowość osób niepełnosprawnych biologicznie w badaniu „ Osoby niepełnosprawne na rynku pracy” wyodrębniona została w oparciu o dwa pytania.

Badanie modułowe BAEL 2011

„Osoby niepełnosprawne na rynku pracy”

- **Proszę podać, jaki jest rodzaj długotrwałej dolegliwości zdrowotnej lub choroby, na którą Pan/Pani cierpi.**

Należy wziąć pod uwagę dolegliwości lub choroby, które trwają (lub przewiduje się, że będą trwały) co najmniej 6 miesięcy. Nie należy brać pod uwagę tymczasowych problemów zdrowotnych (np.: infekcji układu oddechowego, skręcenia stawu skokowego, złamania nogi itp.).

Badanie modułowe BAEL 2011

„Osoby niepełnosprawne na rynku pracy”

- Dolegliwości lub choroby rąk lub dłoni (w tym zapalenie stawów lub reumatyzm);
- Dolegliwości lub choroby nóg lub stóp (w tym zapalenie stawów lub reumatyzm);
- Dolegliwości lub choroby pleców lub szyi (w tym zapalenie stawów lub reumatyzm);
- Nowotwór ;
- Dolegliwości lub choroby skóry, w tym reakcje alergiczne oraz ciężkie zniekształcenie i zeszpecenie (np.: blizny, wrodzone znamiona, oparzenia, odmrożenia);
- Dolegliwości lub choroby związane z sercem, ciśnieniem krwi lub układem krążenia;
- Dolegliwości lub choroby w obrębie klatki piersiowej lub układu oddechowego, w tym astma i zapalenie oskrzeli;
- Dolegliwości lub choroby żołądka, wątroby, nerek lub układu trawiennego;

Badanie modułowe BAEL 2011

„Osoby niepełnosprawne na rynku pracy” cd.

- Cukrzyca;
- Padaczka (w tym napady padaczkowe);
- Silne bóle głowy, np. migrena;
- Trudności z uczeniem się (niezdolność do czytania, poprawnego pisanie, liczenia), np.: dysleksja, dyskalkulia, upośledzenie umysłowe ;
- Przewlekłe stany lękowe;
- Depresja;
- Inne problemy psychiczne, nerwowe lub emocjonalne (w tym schizofrenia, fobie, anoreksja, bezsenność);
- Inne choroby postępujące (w tym stwardnienie rozsiane, HIV, choroba Alzheimera, choroba Parkinsona);
- Inne długotrwałe problemy zdrowotne ;
- Brak długotrwałych dolegliwości zdrowotnych lub chorób.

Badanie modułowe BAEL 2011

„Osoby niepełnosprawne na rynku pracy”

- **Proszę podać, co sprawia Panu/Pani najwięcej trudności w wykonywaniu podstawowych czynności.**

Należy wziąć pod uwagę trudności trwające (lub takie, które przewiduje się, że będą trwałe) co najmniej 6 miesięcy.

Badanie modułowe BAEL 2011

„Osoby niepełnosprawne na rynku pracy”

- Widzenie, nawet w okularach;
- Słyszenie, nawet z aparatem słuchowym;
- Chodzenie, wchodzenie po schodach;
- Siedzenie lub stanie;
- Zapamiętywanie, koncentrowanie się;
- Komunikowanie się, np. rozumienie lub bycie rozumianym;
- Sięganie po coś lub wyciąganie/rozciąganie się ;
- Podnoszenie i noszenie;
- Schylanie się;
- Trzymanie, chwytanie lub obracanie;
- Żadna czynność nie sprawia mi trudności.

Badanie modułowe BAEL 2011

„Osoby niepełnosprawne na rynku pracy”

Do zbiorowości osób niepełnosprawnych zaliczane były wszystkie osoby, które odpowiedziały twierdząco na przynajmniej jedno z powyższych pytań.

Kolejne pytania, których celem było pogłębienie informacji na temat wpływu niepełnosprawności na sytuację na rynku pracy, zadawane były już tylko tej grupie osób.

Badanie modułowe BAEL 2011

„Osoby niepełnosprawne na rynku pracy”

Czy dolegliwości zdrowotne lub choroby albo trudności w wykonywaniu podstawowych czynności są (lub mogą być w przypadku osób niepracujących):

- przyczyną ograniczenia liczby godzin pracy,
- przyczyną ograniczenia rodzaju wykonywanej pracy,
- przyczyną ograniczenia możliwości docierania do pracy i z pracy.

Badanie modułowe BAEL 2011

„Osoby niepełnosprawne na rynku pracy”

Czy z powodu dolegliwości zdrowotnych lub chorób albo trudności w wykonywaniu podstawowych czynności potrzebowałby/potrzebowałaby Pan/Pani jako osoba niepracująca lub korzysta:

- z pomocy innych osób w wykonywaniu pracy,
- ze specjalnego wyposażenia lub adaptacji miejsca pracy,
- ze specjalnych warunków pracy, umożliwiających pracę (np.: praca siedząca, telepraca, elastyczne godziny pracy lub lżejsza praca).

Prezentacja wyników badania modułowego „Osoby niepełnosprawne na rynku pracy”

Wyniki badania zostały zaprezentowane w publikacji
„Osoby niepełnosprawne na rynku pracy w 2011 roku”.

Zawiera ona podstawowe informacje na temat rodzaju schorzeń i odczuwanych dolegliwości oraz ich wpływu na organizację życia zawodowego w zestawieniu z wiekiem, prawnie orzeczoną stopniem niepełnosprawności, poziomem wykształcenia, statusem na rynku pracy, wykonywanym zawodem, wymiarem czasu pracy.



Prezentacja wyników badania modułowego „Osoby niepełnosprawne na rynku pracy”

Publikacja „Osoby niepełnosprawne na rynku pracy w 2011 roku” dostępna jest na stronie internetowej:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/praca-wynagrodzenia/praca/osoby-niepelnosprawne-na-ryнку-pracy-w-2011-r,7,1.html>



Dziękuję za uwagę.